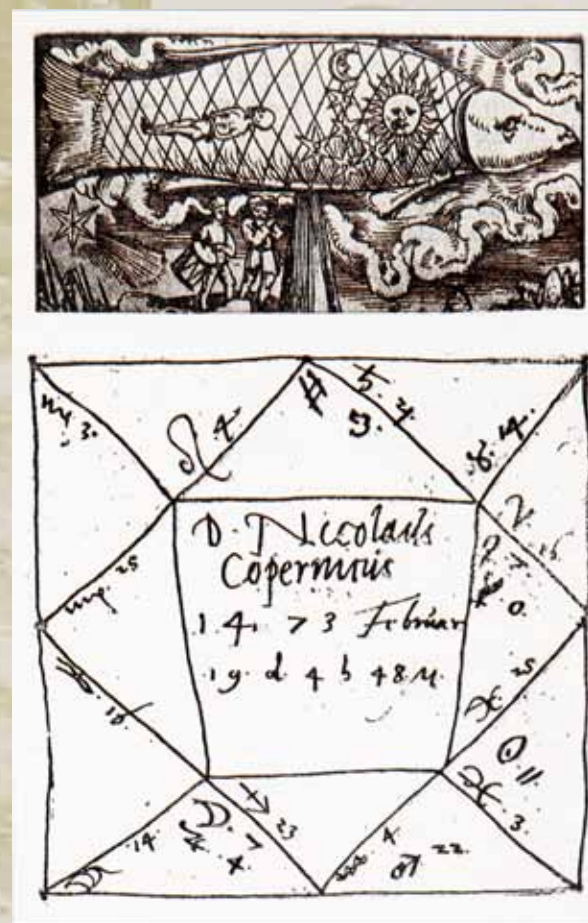

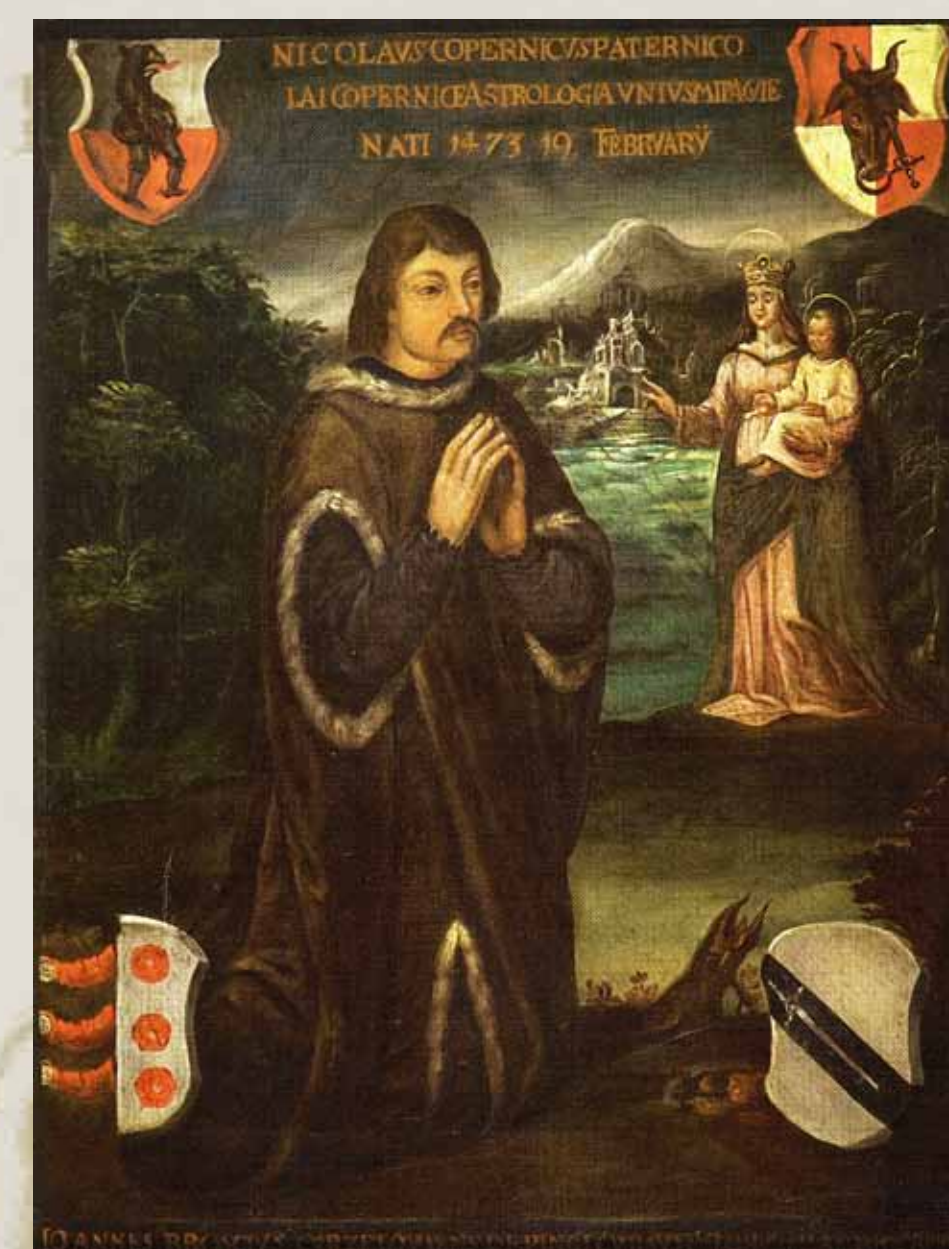
Stare miasto w Toruniu widziane z lewego brzegu Wisły, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik. Życie i działalność*, Toruń 2009, s. 6

Horoskop Mikołaja Kopernika postawiony około 1541 roku przez nieznanego astrologa; został on odnaleziony przez jednego z biografów Mikołaja Kopernika Ludwika Antoniego Birkenmajera, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 7

Trzynastowieczna chrzcielnica z bazyliki Świętych Janów Chrzciciela i Ewangelisty w Toruniu, przy której w 1473 roku został ochrzczony Mikołaj Kopernik, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 9

Mikołaj Kopernik Starszy, obraz olejny przywieziony w 1614 roku przez Jana Brosciusza z Torunia i umieszczony w Bibliotece Jagiellońskiej; ojciec wielkiego astronoma ma tu typowe słowiańskie rysy twarzy, występuje w bogatym stroju mieszczzańskim z XV wieku; w rogach umieszczono herby rodzinne, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 12

POCHODZENIE I RODZINA

Ojciec, Mikołaj Kopernik Starszy (-1483), zajmował się handlem miedzią w Krakowie. Około 1456 roku przeniósł się do Torunia, gdzie dorobił się dużego majątku, a także został ławnikiem miejskim. Rodzina Koperników pochodziła z położonej w okolicach Nysy wsi Koperniki na Dolnym Śląsku. Matka – Barbara Watzenrode – była najmłodszą córką bogatego patrycjusza i ławnika toruńskiego Łukasza Watzenrodego Starszego. Jej ród również wywodził się ze Śląska ze wsi Weitzenrode (pol. Pszenno). W Toruniu ród Watzenrode pojawił się około 1371 roku.

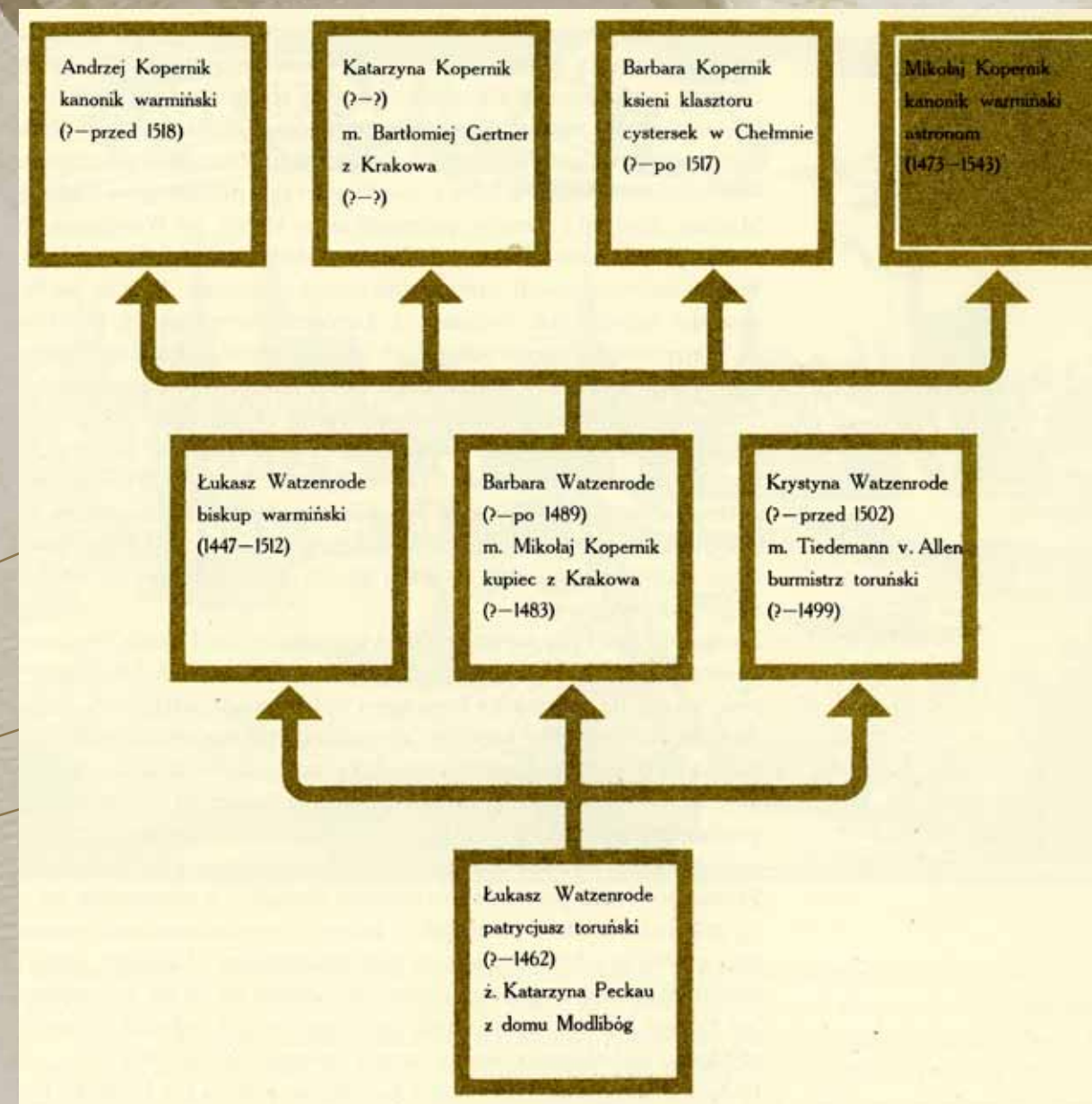
Kopernikowie mieli czworo dzieci: Andrzeja (1470–1519), kanonika warmińskiego, Barbarę, przeoryszkę klasztoru Benedyktynek w Chełmnie, Katarzynę, żonę kupca i ławnika Bartłomieja Gertnera, z którym dochowała się pięciorga dzieci, oraz najmłodszego, urodzonego 19 lutego 1473 roku Mikołaja, zwanego Młodszym. Ochrzczono go w bazylice Świętych Janów Chrzciciela i Ewangelisty w Toruniu.

Bogata rodzina Koperników miała w Toruniu kilka kamienic. Do końca XIX wieku uważano, że Mikołaj przyszedł na świat w domu przy dzisiejszej ulicy Kopernika 40 (ówcześnie św. Anny). Ten właśnie dom przedstawiono na rysunku upamiętniającym wizytę Napoleona w Toruniu. Po dokładnych badaniach okazało się, że Mikołaj mógł urodzić się w gotyckiej kamienicy przy dzisiejszej ul. Kopernika 15/17. Aktualnie znajduje się tam Muzeum Okręgowe. Od roku 1468 rodzina Koperników zamieszkiwała kamienicę na Starym Rynku pod numerem 36.

Mikołaj Kopernik zmarł 24 maja 1543 roku we Fromborku, gdzie został pochowany w archikatedrze Najświętszej Marii Panny.

„Umarł z wylewu krwi i spowodowanego tym paraliżu prawego boku 24 maja [...], a dzieło swoje w całości zobaczył dopiero w dniu śmierci, wydając ostatnie technienie”.

List Tiedemanna Giesego z dnia 26 lipca 1543 roku do Jerzego Joachima Retyka, Joannes Broscius, *Epistolae ad naturam ordinatarum figurarum plenius intelligendam pertinentes*, Kraków 1615.

Rodowód Mikołaja Kopernika, Eugeniusz Rybka, Przemysław Rybka, *Kopernik. Człowiek i myśl*, Warszawa 1972, s. 59

Łukasz Watzenrode (1447–1512), od 1489 biskup warmiński, brat matki Mikołaja Kopernika i jego opiekun po śmierci ojca; wywarł ogromny wpływ na życie astronoma; to on pokierował jego edukacją oraz karierą zawodową; oryginał obrazu został wywieziony na początku wojny północnej przez Szwedów, potem zaginął, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 33

Teofil Mielcarzewicz, Adam Piliński, *Dom Mikołaja Kopernika w Toruniu – odwiedzi Napoleon w 1807 roku, XIX w.*; na rycinie przedstawiono Napoleona na podwórzu domu położonego na rogu ulic Starotoruńskiej i Piekar (dziś ul. Kopernika 40) przy studni nazywanej „studnią Kopernika”, wzniesionej w XVIII w. z inicjatywy toruńskiego rajcy Samuela Lutra Gereta, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 23

Dom Mikołaja Kopernika w Toruniu przy ul. Kopernika 15/17; kamienica nr 15 była własnością rodziców Mikołaja Kopernika w latach 1464–1480, *Niezwykłe biografie. Mikołaj Kopernik 1473–1543. Pasja życia*, Warszawa 2009, s. 4

Dom przy ul. Kopernika 40, w którym, jak uważano do 1881 roku, przyszedł na świat Mikołaj Kopernik; ten właśnie dom odwiedził na krótko w czerwcu 1812 roku Napoleon Bonaparte, a w 1825 roku młody Fryderyk Chopin, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 24

Kamienice przy Rynku Staromiejskim 36 i 37; dom o numerze 36 został zakupiony przez ojca Mikołaja Kopernika w 1468 roku i tu mógł przyjść na świat przyszły astronom, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 22

Aleksander Lesser, *Śmierć Mikołaja Kopernika*, około 1873; obraz został namalowany w 400. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika, Krzysztof Mikulski, *Mikołaj Kopernik...*, s. 57